

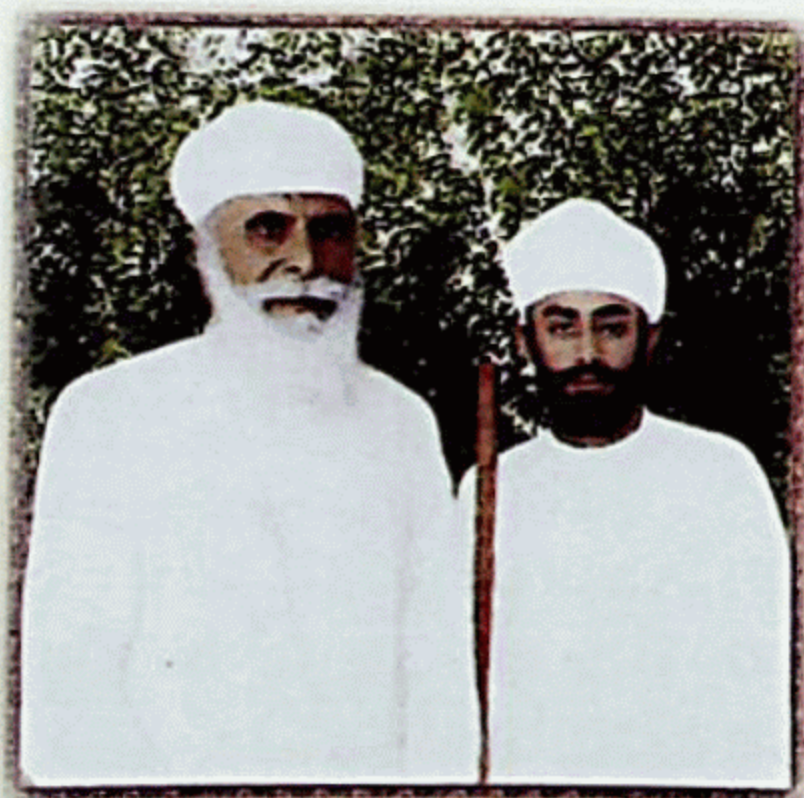
Special
Edition

ੴ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ

ਕੂਕ

ਜੋਤ ਓਹਾ.....
"Jot Oha..."

July 2006

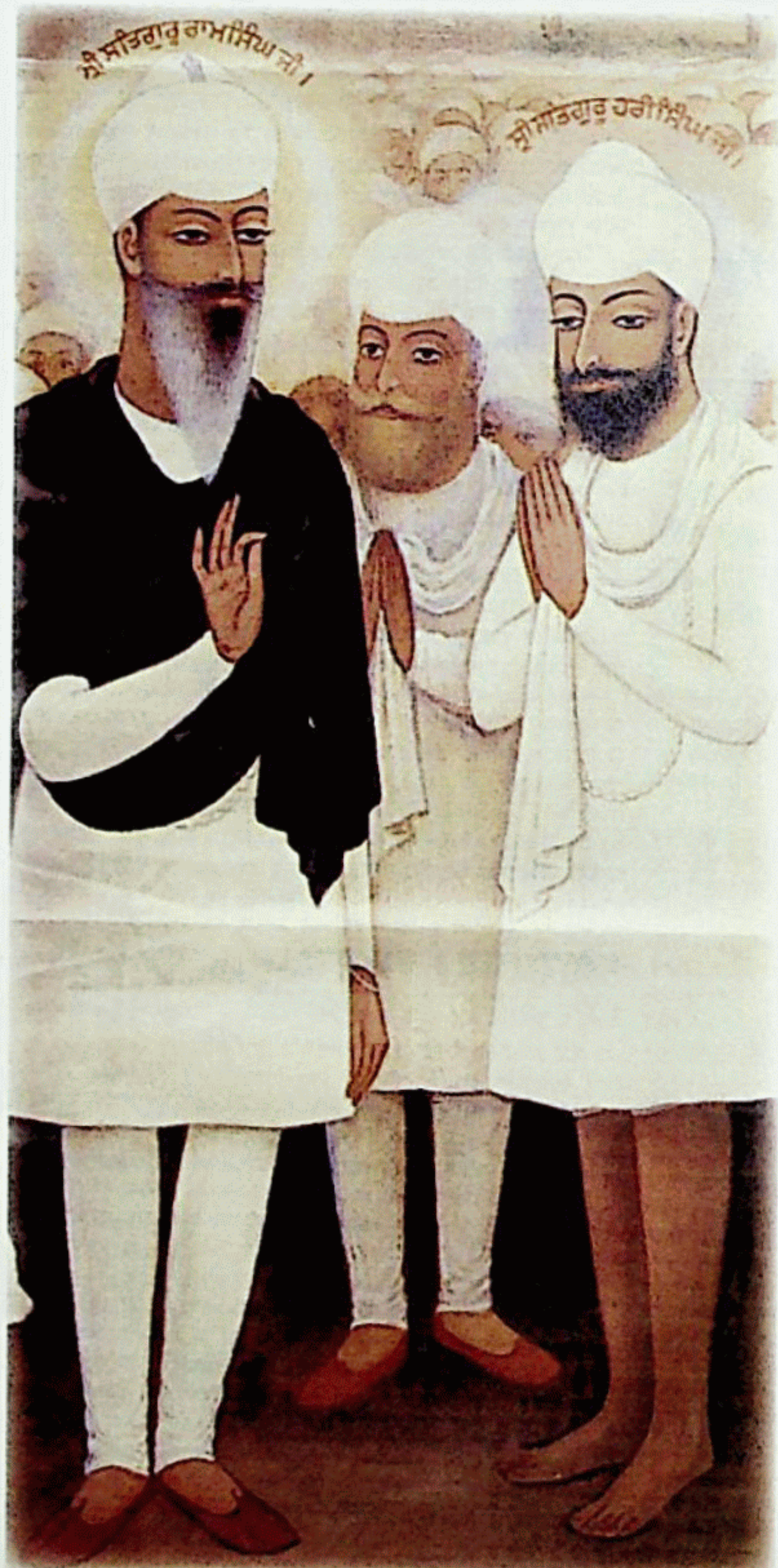

In this issue:

**400th Joti Jot Divas of
Satguru Arjan Dev Ji**

**100th Joti Jot Divas of
Satguru Hari Singh Ji**

**Quiz, news and events,
plus much more!!**

Kook Magazine

Yes, we're back!

After a long absence it was decided that Kook should be re-started.

With Satguru ji's kirpa, we hope to make it more successful than before.

We can only do that with the support of the Sangat and Sachepatsha ji's blessings.

If you have any articles, comments or suggestions, please email them to:

surindern@
tiscali.co.uk

or

h_narotra@
yahoo.co.uk

Thank you
for your
support

ਪ੍ਰਣਾਮ ਤਿਨੋ

ਸੰਤ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਦਰਾ ਬਾਦੀ

ਜਿਨ ਨਾਮ ਹਰੀ, 'ਹਰ 'ਕਾਮ 'ਹਰੀ,
'ਹਰਿ ਰਾਮ, ਹਰੀ 'ਹਰਿ, 'ਸਾਮ ਜਿਨੋ।
ਗੁਰ 'ਅਮਰ 'ਪਹੀ, ਕਸਿ ਕਮਰ ਸਹੀ,
ਗਹਿ ਸਬਰ 'ਕਹੀ ਕੀਅ ਕਾਮ ਜਿਨੋ।
'ਦੁਰਬਾਕ ਕਹੇ, ਸਦ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੇ,
'ਉਤਪਾਤ ਸਹੇ ਅਤਿ ਆਮ ਜਿਨੋ।
'ਅਸਿ ਗਿਆਨ 'ਸਰੇ, ਗੁਰ ਧਿਆਨ ਧਰੇ,
'ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਕਰੇ ਪ੍ਰਣਾਮ ਤਿਨੋ।

(੧) ਹਰ ਇਕ (੨) ਕਾਮਨਾ (੩) ਨਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ (੪) ਸਿੰਘ (੫) ਸਿੰਘ (੬) ਜਿਸਦੀ ਬਰਨ ਹੈ।
(੭) ਹੁਕਮ (੮) ਦੇ ਉਤੇ (੯) ਕਹੀ, ਮਿਟੀ ਪੁਟਣ ਵਾਲੀ (੧੦) ਖੋਟੇ ਸ਼ਬਦ (੧੧) ਉਪਦਰਸ਼, ਛਿਆਦਤੀਆਂ
(੧੨) ਐਸੇ (੧੩) ਸਰੋਵਰ (੧੪) ਸਿੰਘ

Please treat this booklet with respect as it contains words and images of our Gurus.

Images have been re-produced with the kind permission of the editor of Satjug
(Sant Tara Singh Anjan)

Articles in this magazine represent the views of the writer - not of Kook or the Namdhari Sangat.

Thank you

What is Rakhri?

Indra's guru, Brihaspati, told Indra's wife, Sachi, to tie a thread around her husband's wrist in order to ensure his victory in the upcoming battle.

The second story is of Krishna and Draupadi.

After Shisupal's death, Lord Krishna was left with an injured finger. Draupadi, wife of the Pandavas, tore a strip off her sari and tied around Krishna's wrist to stop the bleeding.

Krishna was so touched by this gesture he promised to repay Draupadi by protecting her.

Even though Draupadi was the daughter of a powerful King, sister of a legendary warrior and wife of five warrior princes, Krishna was the only man she could truly depend on.

A historical Incident of rakhri happened when Alexander the Great invaded India in 300 BC.

During his first attempt at invasion, Alexander was shocked by the anger of King Puru. This also upset Alexander's wife. She had heard about the Raksha Bandhan festival and went to see King Puru herself.

King Puru accepted Alexander's wife as his sister and promised not to fight with Alexander.

A famous picture in the Sikh religion is of Bebe Nanaki tying a Rakhri on Guru Nanak Dev Ji's wrist.

Resources: Wikipedia
Raksha-Bandhan.com
Image: Sikh-Heritage.com
Email: H_Narotra@yahoo.co.uk

This year (2006) Rakhri falls on August 9th. But why do we celebrate it? What does it mean?

Rakhri is celebrated on the festival of '**Raksha Bandhan**', which is celebrated on the full moon in the month of Shraavana, although a rakhri can be tied on any occasion.

Raksha Bandhan means '*bond of protection*'. It celebrates the bond between brothers and sisters, although it was originally between husband and wife.

Sisters tie a thread around their brother's wrist. Brothers then give a gift to their sisters and also promise to look after her. A girl can tie a rakhri on any male she considers a brother.

But where do the Raksha Bandhan celebrations originate?

There are two mythological incidents that are related to Raksha Bandhan.

The first is the story of Indra, king of 'devtas'. He had lost his kingdom to the 'asura' Vrita.

Eggless Vanilla Cake

This is a tried and tested recipe that really works. Make sure that you put the cake in the centre of a pre-heated oven and don't open the door for one hour!

This recipe is enough to make two round cakes that you can sandwich together with jam and cream. Halve the ingredients if you only want one cake.

Ingredients

3 cups of self-raising flour
2 cups of caster sugar
2 teaspoons of baking powder
A small pinch of salt
Two-thirds cup oil (vegetable or olive)
2 teaspoons Vanilla (essence or extract)
2 tablespoons of white vinegar
Approx. 2 cups of cold water

Method

1. Pre-heat the oven to 350° (Gas Mark 4) and line two cake tins with greaseproof paper
2. Sift the flour, baking powder, sugar and salt into a bowl (sifting adds air, which helps the cake rise).
3. Add the oil, vinegar and vanilla. Add the water a bit at a time; you won't need two full cups.
4. Mix thoroughly into a smooth batter
5. Divide the mixture equally into two cake tins
6. Bake in the centre of the oven for one hour

Queen Elizabeth's 80th Birthday

On 21st April 2006, Her Majesty Queen Elizabeth turned 80 years old. She celebrated her official birthday on 17th June 2006.

To celebrate the occasion, the Queen attended a number of events in her honour. On 21st April, her actual birthday, the Queen had a private celebration with her family, which included a fireworks display.

She attended a Thanksgiving Service on 15th June and had the Trooping of the Colour on 17th June. There was also a Children's Party at Buckingham Palace on 25th June.

The Queen also invited 99 people to lunch at Buckingham Palace. These were people who would also celebrate their 80th birthday on the 21st April.

The Queen said to her guests: "Thank you for coming today and I hope all those of you who are my exact twin will make the most of our special day on Friday (21st April)." (www.royal.gov.uk)

Here are some historic events that have happened in the Queen's life so far:

- 21st April 1920 Queen Elizabeth born**
- 1926 – John Logie Baird invents the television**
- 1927 – Charles Lindenberg becomes the first man to fly across the Atlantic**
- 1928 – Walt Disney creates Mickey Mouse**
- 1935 – King George V celebrates his Silver Jubilee**
- 1939 – Hitler invades Poland, starting the World War 2**

- 1940 – Winston Churchill becomes British Prime Minister
- 1945 – the Germans surrender, ending the World War 2
- 1947 – India gains Independence from the British
- 1940 – Rationing ends in Britain
- 1952 – First commercial flights begin. Princess Elizabeth is made Queen
- 1953 – Edmund Hilary and Sherpa Tenzing become the first men to climb Everest
- 1963 – American President John F. Kennedy is shot dead. Martin Luther King makes his famous 'I have a dream...' speech.
- 1966 – England win the World Cup
- 1969 – Neil Armstrong and Buzz Aldrin become the first men to walk on the moon.
- 1973 – Vietnam War ends. Sydney Opera House opens
- 1975 – Boxer Muhammad Ali retains his World Heavyweight Champion title.
- 1977 – The Queen celebrates her Silver Jubilee
- 1979 – Margaret Thatcher becomes Britain's first female Prime Minister
- 1980 – John Lennon of the Beatles is shot dead.
- 1981 – Prince Charles marries Lady Diana
- 1985 – First Live Aid concert to raise awareness of poverty in Ethiopia
- 1986 – Nuclear power plant Chernobyl explodes causing large scale radioactive damage
- 1989 – the Berlin Wall is destroyed, uniting Germany
- 1990 – Nelson Mandela is released from prison
- 1994 – Channel Tunnel opens, joining France and UK
- 1997 – Dolly the Sheep is cloned. Princess Diana dies in car crash.
- 2001 – Terrorist attacks on World Trade Centres on 11th September
- 2002 – Queen celebrates her Golden Jubilee
- 2004 – Asian Tsunami on Boxing Day
- 2005 – Suicide bombers attack London on 7th July

ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ

ਮੌਤ ਇਕ ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ ਹੈ । ਜੋ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰੂਪ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਹਾਵੀ ਹੈ । ਸਰੀਰ ਤੇ ਆਤਮਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮੌਤ ਹੈ । ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ :

ਪਾਂਚ ਤਤ ਕੇ ਤਨੁ ਰਚਿਓ ਜਾਨਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ ।
ਜਿਹ ਤੇ ਉਪਜਿਓ ਨਾਨਕਾ ਲੀਨ ਤਾਹਿ ਮਹਿ ਮਾਨ ॥

ਤਥਾ ; ਮਰਨ ਲਿਖਾਏ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਆਏ ॥

ਜੀਵ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਫਰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ । ਮੌਤ ਦੀ ਪਕੜ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ । ਇਹ ਜਦੋਂ ਅਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ । ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਮੌਤ ਕੋਲੋਂ ਚਵੀਂ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਫਤਿਹ ਕਰ ਅਇਆ ਹਾਂ, ਜੇ ਇਤਨਾ ਕੁ ਸਮਾਂ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਤਾਜ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ 'ਚ ਭੇਂਟ ਕਰਕੇ ਮਾਤ੍ਰ ਰਿਣ ਉਤਾਰ ਸਕਾਂ । ਪਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ । ਠੀਕ ਹੀ ਹੈ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਦਾ ਕਥਨ ;
ਪੁਰਸ਼ ਬਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮੇਂ ਹੋਤ ਬਲਵਾਨ ।
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਤੁਮ ਚਲਤੇ ਰਹੋ, ਚਲਤੇ ਰਹੋ, ਪਹੁੰਚਤੇ ਕਹਾਂ ਹੋ, ਠੀਕ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਪਰ, ਜਹਾਂ ਮਰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਸਫਲ ਜੀਵਨ ਜੀਊਣ ਲਈ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ;
ਧਰਤੀ ਉਪਰਿ ਕੋਟਿ ਗੜ ਕੇਤੀ ਗਈ ਵਜਾਇ ।
ਜੇ ਅਸਮਾਨ ਨਾ ਮਾਣਨੀ ਤਿਨ ਨਕਿ ਨਥਾ ਪਾਇ ।
ਜੇ ਮਨ ਜਾਣਿਹ ਸੁਲੀਆ ਕਾਹਿ ਮਿਠਾ ਖਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਅਉਗਣ ਜੇਤੜੇ ਤੇਤੇ ਗਲੀ ਜੰਜੀਰ ।
ਜੇ ਗੁਣ ਹੋਣ ਤਾ ਕਟੀਅਨਿ ਸਿ ਭਾਈ ਸੇ ਵੀਰ ।
ਅਗੇ ਗਏ ਨ ਮਨੀਅਨਿ ਮਾਰਿ ਕਢਹੁ ਵੇਪੀਰ । ॥ਮ ੧॥

ਮੌਤ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤੇ ਕੰਗਾਲ, ਮੁਰਖ ਤੇ ਪੰਡਤ, ਪੁੰਨੀਂ ਤੇ ਪਾਪੀ, ਦਾਨੀ ਤੇ ਭਿਖਾਰੀ, ਸਭ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਇਕ ਸਾਰ ਕੂਕਦੀ ਹੈ । ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੁਝ ਐਸੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ

ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਆਚਾਰ ਵਿਹਾਰ, ਕਥਨੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜੀ ਲਈ ਸੁਚੱਜੇ ਮਾਰਗ ਦਾ ਰਾਹ ਰੁਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬੇ-ਦਾਗ ਜੀਵਨ ਸਮਾਜ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਉਹਨਾਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਸਨ ਸੰਤ / ਵਿਦਵਾਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਰੋਇਡਨ ਵਾਲੇ, ਤੇ ਸੰਤ / ਲਿਖਾਰੀ ਫੁਮਣ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਅਤੇ ਸੰਤ / ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ ਜੀ । ਜਿਹਨਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾਂ ਸਰੋਤ ਹੈ ।

ਸੰਤ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ : ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ “ਮਸਤਾਨਾ” ਦਾ ਤਖੱਲਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦਿਤਾ ਨਾਮ ਸੀ, ਵੈਸੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਨਾਮ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘਟਾਉੜਾ ਸੀ। ਯੂ ਕੇ ਦੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਜਾਨੀ ਪਹਿਚਾਨੀ ਹਸਤੀ ਸੀ। ਅਜ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਤੇਰਾਂ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਆਏ ਤੇ ਇਥੇ ਦੇ ਹੀ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ।

ਮਸਤਾਨਾ ਜੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਵਲੋਂ ਬਖਸ਼ੀ ਉਮਰ ਤਕਰੀਬਨ 86 ਸਾਲ ਭੋਗ ਕੇ ਪਿਛੇ ਵਸਦਾ ਰਸਦਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਾਤ ਲੋਕ ਤੋਂ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਇਕ ਲੜਕਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ ਤਕਰੀਬਨ 60 ਸਾਲ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘਟਾਉੜਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਛੇ ਲੜਕੀਆਂ ਹਨ। ਮਸਤਾਨਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਰੁੜਕਾ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ 4-5 ਜਮਾਤਾਂ ਪੜਾਈ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਥੇ ਕਈ ਵਾਰ ਬਚਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ, ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਰ ਸਵਾਲ ਤੇ ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ ਜੋ ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਜੁਬਾਨੀ ਯਾਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਤਕ ਕਿ ਸਵਾਲ ਜਾਂ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਪੰਨੇ ਤੇ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਜੁਬਾਨੀ ਯਾਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹਥ ਵੰਡਾਉਣ ਲਗੇ ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੇਪੀ ਲੁਹਾਰਾ ਤਰਖਾਣਾ ਕੰਮ ਸੀ ਕੁਝ ਜਵਾਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਗੁਰਾਇਆ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿਚ ਖਰਾਦ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਫਿਰ ਰਾਜਗਿਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ । ਦਸਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਾਮਗੜੀਆ ਬਰਾਦਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ । ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਢਾਈ ਰੁਪਏ ਦਿਹਾੜੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਕੇ ਖੇਤੀਵਾੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜੋ ਕਿ ਅਖੀਰ ਤਕ ਰਿਹਾ । ਖੇਤੀਵਾੜੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਈ ਕਚਿਹਰੀਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵੀ ਕਟਣੇ ਪਏ । ਕਚਿਹਰੀਆਂ ਦੇ ਚਕਰਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਚੌੜੀ ਲਿਸਟ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦਸਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਖਾਲੇ ਦਾ ਕੇਸ ਦਸ ਸਾਲ ਲੜਿਆ, ਇਹ ਕੇਸ ਮੈਂ

ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਲੜਿਆ । ਇਸ ਤਰਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਮਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੀ । ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਚਲਾਣ ਵਾਸਤੇ ਕਈ ਉਲਟੇ ਸਿਧੇ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਨੇ ਪਏ । ਇਕ ਵਾਰਤਾ ਦਸਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਕ ਸਮੇਂ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਚਲਾਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਬੋੜੀ ਦੇਰ ਸ਼ਰਾਬ ਵੀ ਚੋਰੀ ਵੇਚੀ, ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਕਿ ਆਮ ਪਿੰਡਾ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ । ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪਾਸ ਸੀ । ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਐਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਠ ਦਸ ਦਿਨ ਕਮਰਾ ਅੰਦਰੋਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਨਾ ਖਾਣ ਦੀ ਸੁਧ ਤੇ ਨਾ ਪਾਣ ਦੀ ਸੁਧ, ਐਸੀ ਬਿਰਤੀ ਹੋਈ ਕਿ ਵਡੀ ਤੋਂ ਵਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਤੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਾ ਵਿਗੜਿਆ । ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਖਰੇ ਜੀਤਾ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ । ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਗੇ ਅਰਜ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ “ਮਸਤਾਨਿਆ ਅਜੇ ਬਚੇ ਵਿਆਹੁਣੇ ਹਨ” ਤਾਂ ਬਿਰਤੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਲਗੀ, ਪਰ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਤ-ਸੰਗਤ ਹੁੰਦੀ ਹੋਣੀ ਤਾਂ ਮਸਤੀ ਦਾ ਰੰਗ ਫਿਰ ਚੜ ਜਾਣਾ । ਇਹ ਬਿਰਤੀ ਅਖੀਰਲੇ ਸਵਾਸਾਂ ਤਕ ਰਹੀ ।

ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਮਧਾਰੀ

ਸੰਖੇਪ ਜੀਵਨ

ਸੰਤ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ

ਸੰਤ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਢੇਸੀਆਂ ਕਾਹਨਾ, ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ੧੫ ਜਨਵਰੀ ੧੯੧੩ ਵਿਚ ਹੋਇਆ । ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸ. ਬਤਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਬਸੰਤ ਕੌਰ ਸੀ।

ਆਪ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸੰਤ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਰਹੇ ਜੋ ਕਿ ਪੱਕੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਮਧਾਰੀ ਲਗਨ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ । ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆ ਗਿਆਨੀ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ । ਆਪ ਬਹੁਤ ਉੱਘੇ ਕਵੀ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕਵੀ ਜੀ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਵੀ ਨਵਾਜੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ।

ਆਪ ਅਫਰੀਕਾ ੧੯੩੮ ਵਿਚ ਗਏ ਅਤੇ ਨੈਰੋਬੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ੪੦ ਮੀਲ ਦੂਰ ਮਚਾਕੋਸ ਇਕ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਾਈਕਲਾਂ ਅਤੇ ਘੜੀ

ਸਾਜ਼ੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਵੈਸੇ ਆਪ ਕਈ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਪਰਬੀਨ ਸਨ - ਆਪ ਰਾਜ ਗਿਰੀ, ਲਕੜੀ ਅਤੇ ਲੋਹਾਰਾ ਕੰਮ ਬੜੀ ਬਖੂਬੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਆਪ ਗਤਕੇ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਵੀ ਨਿਪੁੰਨ ਸਨ । ਇਹ ਸਾਈਕਲ ਦਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਭਵੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਲੇਕਿਨ ਘਰੇਲੂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਤਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਨੈਰੋਬੀ ਵਿਖੇ ਆਉਣਾ ਪਿਆ ।

ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਇਕ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ - ਵੀਨਾ ਆਰਟ ਸਟੂਡੀਓ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਖੋਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਘੜੀ ਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਆਪ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਉਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਰਤਾਪ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ।

੧੯੫੩ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅਫਰੀਕਾ ਦੌਰੇ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਉਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਪਈ - ‘ਤਾਂ - ਕਿਰਪਾ ਕਟਾਕਸ਼ ਅਵਲੋਕਨ ਕੀਨੋ’ ਨਾਲ ਆਪ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਅਟੱਲ ਪਰਤਾਪੀ ਦੇ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ । ਆਪ ਜੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਬਾਪੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਨਗਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿਚ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥ ਨਾਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹਾਨ ਦੌਰੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ੧੯੫੯ ਦੇ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੌਰਾ ਸੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹੋਲਾ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ।

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਈ ਸਾਲ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਸਾਹਿਤ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪਰਚਾਰ

ਹਿਤ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਛਪਵਾਇਆ । ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਸਾਲ ਹੀ ਹੋਲੇ ਜਾਂ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਉਘੇ ਤਿਉਹਾਰ ਉਤੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਪਰਚਾਰ ਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰ ਛਪਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ।

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗਵਨ ਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਉਤੇ ਇਕ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਸੁਵਨੀਰ ਛਾਪਿਆ ਸੀ ।

ਆਪ ਜੀ ਕਲਿਆਂ ਨੇ ਜੋ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪਰਚਾਰ ਹਿਤ ਲਿਟਰੇਚਰ ਛਾਪਿਆ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰਨੇ ਛਾਪਿਆ ਹੋਵੇ ।

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਦਸਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹਿਫਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਜੁਬਾਨੀ ਅਰਥਾਂ ਸਮੇਤ ਯਾਦ ਸੀ । ਆਪਜੀ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਅਨੇਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਮਕਬੂਲ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ:

੧. ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਭਗਤਬਾਣੀ ਦੇ ਸੁਕਸ਼ਮ ਭੇਦ ।

੨. ਅਨੰਤ ਸਿਮਰਤੀ – ਜੀਵਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੌਰੇ ।

੩. ਜੀਵਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ।

੪. ਅਨੰਦ ਮਰਯਾਦਾ ।

੫. ਮਾਂ ਬਾਪ ਘਰ ਬੇਟੀ ਦੇ ਅਧੀਕਾਰ ।

੬. ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਅੰਕ ।

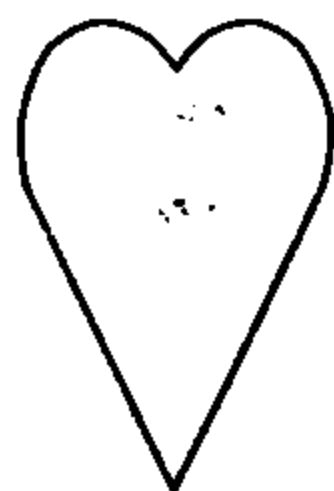
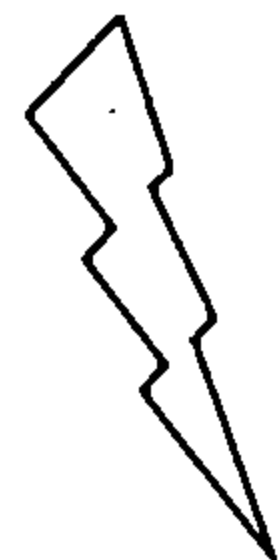
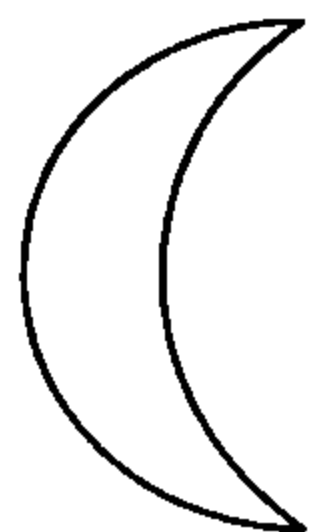
ਸਤਿਜੁਗ ਦੇ ਅਫਰੀਕਾ ਅੰਕ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਦਾ ਹਾਲ ।

ਆਪ ੧੯੭੨ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਆ ਬਸੇ ਅਤੇ ਕਰੋਲ ਬਾਗ ਵਿਚ ਘੜੀਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕੀਤੀ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਈ ਸਾਲ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਇਕ ਮਕਾਨ ਉਤਮ ਨਗਰ ਲਿਆ ।

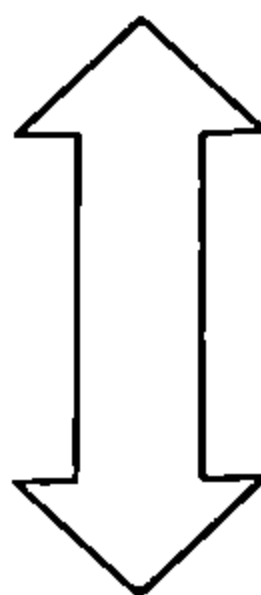
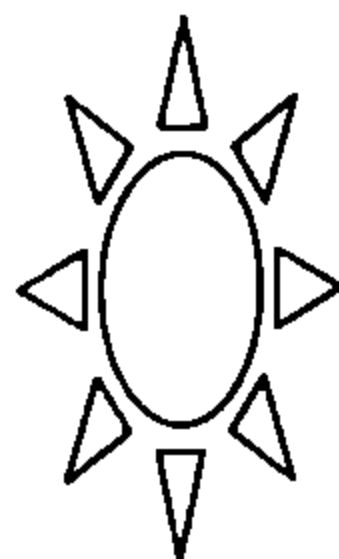
ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਤਬੀਅਤ ਨਾਸਾਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸਦਾ ਜਦ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਤਾਂ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਜਿਥੇ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਕ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਆਪਦੀ ਰਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਦਿਤਾ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਇੰਨੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਰਹੀ ਕਿ ਆਪ ਕਾਫੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋ ਗਏ । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੜਕੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨੇ ਫਿਰ ਸੰਨ ੨੦੦੦ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਕਵੈਂਟਰੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਲੈ ਆਂਦਾ । ਇਥੇ ਆਪ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹੀ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਖਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਹੀ ਕੁਝ ਢਿਲੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਪਾਵਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ ।

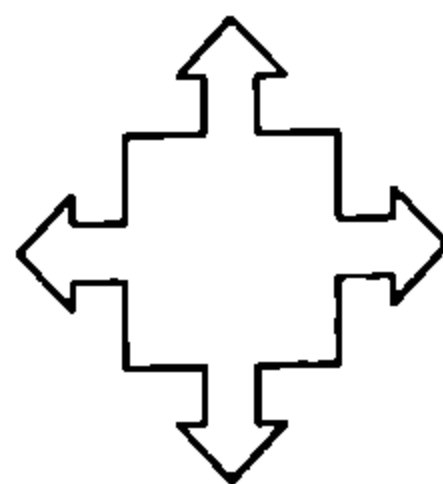
Many thanks to S. Harjinder Singh Kamwal for this article

A	U	P	Y	Q	D	G	N	U	E	A	H	K	P	G
R	H	Y	H	G	T	L	Y	U	R	W	T	N	X	S
N	A	F	S	F	U	T	G	J	C	B	F	H	U	P
H	D	A	L	P	W	H	S	Z	V	B	U	T	J	U
R	U	B	A	D	I	G	R	A	N	T	H	J	H	K
B	A	L	P	T	P	Y	O	J	A	S	K	J	F	K
D	K	A	G	H	R	N	S	Y	S	N	K	A	T	R
I	G	T	R	D	J	S	T	U	F	I	J	H	D	F
B	Y	S	D	J	K	E	Q	Y	H	F	X	A	B	S
P	E	F	U	L	A	T	G	L	D	G	L	N	J	T
A	J	X	W	H	Q	N	O	M	N	D	P	G	E	Q
V	H	A	H	S	G	P	D	O	G	W	Q	I	J	L
Y	A	F	S	T	Y	J	K	E	U	T	E	R	U	R
J	R	K	V	O	P	S	R	P	V	S	K	W	E	L
P	G	O	L	D	E	N	T	E	M	P	L	E	Y	R
E	O	G	N	L	T	E	B	J	R	K	T	U	H	S
H	B	O	J	U	E	D	N	I	E	Y	E	I	P	U
A	I	T	R	U	E	K	G	T	S	P	Y	R	G	K
F	N	G	S	X	L	A	H	O	R	E	D	G	K	H
P	D	J	P	Q	R	J	L	G	D	Y	I	D	O	M
T	L	F	T	I	Q	T	M	K	L	R	U	M	Y	A
W	E	A	K	P	M	S	W	N	U	R	E	Y	G	N
H	Y	C	F	J	L	D	Q	G	M	V	T	I	M	I
C	E	Z	R	I	D	N	A	M	I	R	A	H	K	D
G	P	W	A	T	J	K	D	R	J	Q	R	Y	U	P
A	T	Y	V	I	R	U	M	D	S	W	T	I	J	L
V	Q	G	I	U	E	G	J	M	I	A	N	M	I	R
X	S	J	O	P	Y	E	C	V	H	A	Q	T	J	F

HOW MANY DID YOU FIND?

Quiz

This month's quiz is all about Sri Guru Arjan Dev ji, so if you have read the article, you will know the answers!

Answer the questions below and then find them in the wordsearch.
Good luck!

1. Which Guru's 400th Joti Jot Divas are we celebrating?
a. Guru A_____ D____ ji
2. Who was the Emperor of India at the time?
a. J_____
3. In which city was the Guru martyred?
a. L_____
4. In which river did Guruji bathe?
a. R_____
5. Who was Guruji's successor?
a. Guru H_____ ji
6. Which famous Gurdwara did Guruji build?
a. H_____ Sahib
7. What is the above Gurdwara more commonly known as?
a. G_____ T_____
8. Which Muslim saint was Guruji's friend?
a. M_____ M_____
9. Which paht did Guruji write for 'peace of mind'?
a. S_____ Sahib
10. Which scripture did Guruji compile?
a. A_____ G_____

“ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨਮਿਤ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਜਾਵੇ, ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣ। ਤਾਂਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਛੇਤੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਲਿੱਦਰ ਦੂਰ ਹੋਣ। ਸਭ ਨੂੰ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ।”

- ਸੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji says:

"Naam Simran and Paths of the Adi Granth Sahib should be performed for the pious darshan of Satguru Ram Singh ji who will get rid of all sorrows and miseries and bring peace to the World"

- Saranvir Feb 02

ਹਰਬਿਲਾਸ ਪਵਾਰ

ਮੋਮਬੱਤੀ ਜਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਧਾਢੇ ਨੇ ਮੋਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਦੋਸਤ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਜਲਣਾ ਹੀ ਹੈ, ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਪਿਘਲ-ਪਿਘਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ?”
ਤਾਂ ਮੋਮ ਨੇ ਖੱਬਰੂ ਬਣ ਕੇ ਡਿਫ਼ਦਿਆਂ ਕਿਹਾ,
“ਯਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਿਲ ‘ਚ ਵਸਾਇਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਲਣੇ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਹੁੰਦਾ...”

The Wick and the Wax

A candle was burning away when the Wick said to the Wax: "Friend! I am supposed to burn away but why are you melting away?"
The wax turned into a puddle and said: "I cannot watch a friend who is close to my heart slowly burn away"

From 'Preet Lari' Aug '99

The Milk Vendor

Once upon a time there lived a great scholar in a village, a milkmaid brought him milk every morning but sometimes she was late. This made him late for his work.

One day, the scholar asked the maid why she was late. The milkmaid replied: "Sir, what can I do? The boatman allows only the rich and elders to get into his boat for the first trip across the river.

I am only allowed in the second trip, this makes me late." The scholar said to the maid: "Instead of getting into the boat, just stand on the river bank and say 'Om Namo Vasudevaya', then the river will give way and you can walk over!"

The next day the maid arrived early with the milk. The scholar asked why she was early. The maid replied: "Sir as per your advice, I stood on the bank of the river and chanted 'Om Namo Vasudevaya'. The river gave me way so I walked over and got here early. The scholar could not believe what he heard. He decided to test her and went to the river with her. She chanted the mantra and crossed the river. But the scholar still had his doubts. He held his dhoti above his knees and chanted the mantra as he crossed the river. But the river did not give him way. He fell in the water and drowned. The moral - You should always have faith in what you say and do.

ਨਮਸਕਾਰ ਪੂਰੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਫਲ ਮੁਰਤ ਸਫਲ ਜਾ ਕੀ ਸੇਵ ।
ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਪੁਰਖ ਵਿਧਾਤਾ ਆਠ ਪਹਰ ਨਾਮ ਰੰਗ ਰਾਤਾ ।
ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਰ ਗੋਪਾਲ ਅਪਨੇ ਦਾਸ ਕਓ ਰਾਖਨਹਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਵਿਤਰ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਹਥ ਜੋੜ ਕੇ ਚਰਨ ਬੰਧਨਾਂ । ਅਤੇ
ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਧੰਨਵਾਦ, ਜਿਹਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨਿਮਾਣੇ ਨੂੰ ਫਿਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ,
ਸੰਤ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਨਜਾਣ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਕੂਕ ਪਰਚੇ ਨੂੰ ਦੁਵਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦਮ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ ।
ਸੰਤ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਨਜਾਣ ਜੀ ਨਾਲ ਨਾਮਧਾਰੀ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਵਿਖੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ । ਗਲ ਬਾਤ
ਕਰਦਿਆਂ ਕੂਕ ਪਰਚੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਚਲਿਆ । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ
ਦਾਸ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਦੁਵਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਈ ਅਨਮੋਲ ਗੁਣ ਦਸੇ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ
ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰਹੇ ਕੂਕ ਦੀ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸ ਵਾਰੇ ਪੁਛਦੇ ਰਹੇ । ਦਾਸ ਸੰਤ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਅਨਜਾਣ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਨਿੰਨ ਸੇਵਕ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ
ਰਹਿੰਦਿਆ ਆਪਣੇ ਸਵਾਸਾਂ ਦੀ ਪੁੰਜੀ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰ ਗਏ ਹਨ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ
ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਣ ।

ਇਸ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਗੁਰਪੁਰਬ ਅਤੇ ਇਕ ਸੌ ਸਾਲਾ
ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਵਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਰੱਖਤੀ ਵਾਰੇ, ਸਿਹਤ ਗਿਆਨ ਵਾਰੇ news, views,
puzzles, recipies, poems and etc.. We are hoping to make future
Kook issues more exciting. We cannot do all this on our own, we
need your help. So come out with your exciting ideas and put pen to
paper, and get it printed in the Kook, so other people can benefit.
what I mean is, on whatever subject you wish to write you can do so
on your computer and send them to us "surindern@tiscali.co.uk. Or
to my niece harps24 @mac.com. We both will be delighted and
obliged to you all for your contribution.

Big thanks goes to Harpreet Kaur Narotra for her lots of hard work
and also Sant Sulakhan Singh Jandu, (President Namdhari Sangat U.K.),
Sarjit Singh Chana (President Namdhari Sangat Birmingham) Mohinder Singh
Gill, Kuldip Singh Ubhi, my wife Rupinder Kaur Narotra and all the
members of the Namdhari Sangats all over UK.
Again we thank His Holiness Sri Satguru Jagjit Singh ji for the
Bakhshish.

Surinderpal Singh Narotra & all the team.

ਜੋਤਿ ਓਹਾ

ਲਹਣੇ ਦੀ ਫੇਰਾਈਐ ਨਾਨਕਾ ਦੋਹੀ ਖਟੀਐ ॥
ਜੋਤਿ ਓਹਾ ਜੁਗਤਿ ਸਾਇ ਸਹਿ ਕਾਇਆ ਫੇਰ ਪਲਟੀਐ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਗਰੀਬਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਹਰ ਜੁਗ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਗਰੀਬਾਂ ਦੁਖਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਸੁਚਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਜਾਚ ਦਸਦਾ ਹੈ । ਸਤਿਜੁਗ ਵਿਚ ਵਾਸਦੇਵ, ਤ੍ਰੇਤੇ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੁਆਪਰ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰਿ ਅਤੇ ਕਲਿਜੁਗ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚਲੀ ;

“ਸਤਿਜੁਗ ਤੈ ਮਾਣਿਓ ਛਲਿਓ ਬਲਿ ਬਾਵਨ ਭਾਇਓ ॥
ਤ੍ਰੇਤੈ ਤੈ ਮਾਣਿਓ ਰਾਮੁ ਰਾਖਵੈਸੁ ਕਹਾਇਓ ॥
ਦੁਆਪੁਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਰਾਰਿ ਕੰਸੁ ਕਿਰਤਾਰਥੁ ਕੀਓ ॥
ਉਗ੍ਰਸੈਣ ਕਉ ਰਾਜੁ ਅਭੈ ਭਗਤਹ ਜਨ ਦੀਓ ॥
ਕਲਿਜੁਗ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਨਾਨਕੁ ਗੁਰੁ ਅੰਗਦੁ ਅਮਰ ਕਹਾਇਓ ॥
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਜ ਅਬਿਚਲ ਅਟਲੁ ਆਦਿ ਪੁਰਖਿ ਫੁਰਮਾਇਓ ॥

ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ

“ਹਰਿ ਜੁਗ ਜੁਗ ਭਗਤਿ ਉਪਾਇਆ ਪੈਜ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ਰਾਮੁ ਰਾਜੇ”

ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ

ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੰਗੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਆਗੂ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿਖ ਰੂਪ ਮੁਰਬਾਈ ਹੋਈ ਫੁਲਵਾੜੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਹਿੰਸਾ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸਾਕਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗਵਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਨਾਂ ਜ਼ੁਲਮ ਜ਼ਬਰ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਉਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਉਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਕ ਮਰਯਾਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਪਾਠ ਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਧੁਖ ਰਹੀ ਧੂਪ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਬਗਾਵਤ ਦੀ ਬੂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ । ਕਈ ਦਰਜਣਾਂ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਇਸ ਬਗਾਵਤੀ ਜ਼ੁਲਮ ਹੇਠ ਹੀ ਜਿਹਲਾਂ ਅੰਦਰ ਸਬਰ ਸੁਕਰ ਤੇ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਦਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਰ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਸਨ ਖੋਲੇ ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਮਸਤ, ਬੇਹੋਸ਼ ਘੂਕ ਸੁਤਾ ਪਿਆ ਸੀ । ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਵਸਨੀਕ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਦੇ ਇਤਨੇ ਗੁਲਾਮ ਹੋ

ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਕਿ ਹਰ ਵਕਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਣ ਵਿਚ ਹੀ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭੋਲੀ ਚੁਕ ਆਪਣੇ ਆਚਰਣ ਤੋਂ ਇੰਨੇ ਗਿਰ ਚੁਕੇ ਸਨ ਕਿ ਹਰ ਵਕਤ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ “ਜੁਗ ਜੁਗ ਰਾਜ ਸਵਾਇਆ ਟੋਪੀ ਵਾਲੇ ਦਾ” ।

ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਜ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਅਜ਼ਾਦ ਹੈ ਪਰ ਅਜ ਤਕ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਹਕੂਮਤਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ, ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਖਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ । ਸਭ ਨੇ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਲੁਟਿਆ ਹੈ । ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆਂ ? ਚੰਗਾ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂ ਵੀ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫਿਰ ਅਧੀਨਤਾ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਸੰਗਲ ਲਾਹੇ ਸਨ ।

ਚੀਨੀ ਵਾਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗਵਨ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਈ ਜੋ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਰੰਗੂਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਭਾਈ ਹੁਣ ਤੋਂ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਹੋਇਆ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰ ਕਰਤਾ ਜਾਨਣਾ, ਮੇਰੇ ਧੱਕੇ ਨੂੰ ਇਹ ਬਖਸ਼ ਸਕੇਗਾ ਪਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ ਸਕਾਂਗਾ ਇਸ ਦੇ ਧੱਕੇ ਹੋਏ ਨੂੰ” । ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿਖ ਪੰਥ ਦੀ ਵਾਗ ਡੋਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਸੰਭਾਲੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਕੁਟਲ ਨੀਤੀ ਦਾ ਦਮਨ ਚਕਰ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਜ਼ਬਰ ਤੇ ਜੁਲਮ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਅਡੋਲ, ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿਖ ਪੰਥ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕੀਤੀ ।

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਸਦਾ ਵਰਤ ਲੰਗਰ ਜਾਰੀ ਰਖਿਆ । ਆਪ ਜੀ ਜੋਤ ਦਾ ਜਾਮਾ ਕਹਿਲਾਏ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ, ਨਗਰ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਚ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ।

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਵਰਨੀ ਦੀ ਅਰੰਭਤਾ ਕੀਤੀ, ਤੇ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਸਾਧਾਰਨ ਪਾਠ ਅਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਵਾਏ । ਆਪ ਵੀ ਅਠਾਂ ਪਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕੀ ਮਾਲਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੀਆਂ, ਇਕ ਸੌ ਪੱਤਰਾ ਪਾਠ ਦਾ ਅਤੇ ਪੰਜੇ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵੀ ਲੱਕਤਾਂ ਢੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਯਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਨਾਲੇ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਜਾਂ ਭਜਨ ਕਰਦੇ ।

ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਹਿਲ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਪਰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ । ਸੇਵਾਦਾਰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਸਾਹ ਲੈ ਲੈਣ ਤਾਂ ਲੈ ਲੈਣ ਮਗਰ ਇਹ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਾਹ ਨ ਲੈਣ ਦੇਂਦੇ । ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੇਖ ਦਾ ਕਿਓਂ ਨ ਹੋਵੇ । ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮੂੰਹ ਮੰਗੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ । ਘਿਓ, ਖੰਡ, ਬਦਾਮਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਗੰਗਾ ਵਗਦੀ । ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਕੰਬਲ, ਭੂਰੇ ਅਦਿਕ ਰੁਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲਦੇ

੧੯੦੬ ਈ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ । ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਮਾਜ ਵਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ । ਸਗੋਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਸਨ । ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿਖ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹਰ ਉਸ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੀ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ, ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਰਬ ਸੰਪਰਦਾ ਕਾਨਫਰੰਸ, ਹਿੰਦੂ ਸਿਖ ਕਾਨਫਰੰਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ ਆਦਿ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਗਊ ਧਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਉਚੇਚੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ । ਗਊਆਂ ਦੀ ਨਸਲ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ । ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਦੀ ਬੇਹਤਰੀ ਲਈ ਬਣਾਈ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਯਤਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਵਸਾਉਣਾ ਸੀ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਥਾਂ ਥਾਂ ਜਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰ ਆਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਅਤੇ ਦਸਿਆ ਵੰਡ ਯਕੀਨੀ ਹੈ, ਬਚ ਜਾਓ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਉਹ ਬਚ ਗਏ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਜਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਆਏ । ਇਥੇ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਵਸਾਇਆ ਅਤੇ ਮਜ਼ਾਰਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿਖੀ, ਗੁਰਸਿਖੀ ਰਹਿਤ-ਮਰਯਾਦਾ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ ਕਲਿਆਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੁਵਾਰਾ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਉਸਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ । ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ “ਸਦਾ ਹਜ਼ੂਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ ਨਾਜ਼ਰ ਕਤਹੂੰ ਨ ਭਇਓ ਦੁਰਾਈ” । ਓਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੂਰ ਦਾ ਹੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਜਗ ਵਿਚ ਪਾਸਾਰਾ ਹੈ । ਉਹ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਭਾਵ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਔਜਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ । :-----

ਏਹ ਅੱਖੀਆਂ ਓਹ ਅੱਖੀਆਂ ਨਾਹੀ, ਏਹ ਅੱਖੀਆਂ ਓਹ ਨਾਹੀ ।

ਏਹ ਅੱਖੀਆਂ ਕਖ ਕੰਡੇ ਵੇਖਣ, ਰਬ ਪਛਾਨਣ ਨਾਹੀ ।

ਰਾਵਣ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਖੀਆਂ ਦਿਤੀਆਂ, ਪਰ ਉਹਨੇਂ ਰਾਮ ਪਛਾਤਾ ਨਾਹੀ ॥

ਓਹੀ ਜੋਤਿ ਓਹੀ ਜੁਗਤਿ, ਸਿਰਫ ਚੋਲਾ ਹੀ ਬਦਲਿਆ ਹੈ । ਦੀਪ ਤੇ ਦੀਪ ਜਲੇ, ਇਕ ਜਨ ਜਾਇ ਦੂਜਾ ਆਇ ਜੋਤਿ ਅਮਰ ਰਹੇ । ਓਹ ਅਮਰ ਜੋਤਿ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ।

ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰੋਤਰਾ

ਸਹਾਇਕ ਸਮਝਾਰੀ
ਸੋਤਲਤਾ ਦਾ ਸਰੋਤ
ਅਟਲ ਪ੍ਰਤਾਪੀ
ਸਤਿਜੁਗ

ਲੇਖਕ
ਮਾ: ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ
ਸੰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ

100th Joti Jot Divas of Siri Satguru Hari Singh ji

Guru Hari Singh was born in Samvat 1876 (1819 AD - 1906 AD) to Mata Sada Kaur and Baba Jassa Singh. As he was born on a Wednesday (Budhwaar), he was named 'Budh Singh'.

Being the younger brother of Satguru Ram Singh, he helped him in many campaigns and eventually after the exile of Satguru Ram Singh to Burma, Guru Hari Singh kept the torch of the twelfth Guru burning.

Satguru Ram Singh always used to keep Budh Singh with him so as to get used to the future difficulties, which he would have to face.

During Guru Hari Singh Ji's time, the British siege of Sri Bhaini Sahib was at its most stringent. No five Namdharis were allowed to group together, and any body going or coming out of Sri Bhaini Sahib had to get special permits from Ludhiana to do so.

This was a time of very strong semi captivity for the Namdharis and especially for Guru Hari Singh, as he had to keep the flag of freedom flying and the doctrines of Sikhism embedded in the hearts of the Namdhari Sikhs.

As told previously that Guru Hari Singh was called Baba Budh Singh, but after Guru Ram Singh was exiled to Burma, he wrote from there that he has changed the name of Budh Singh to Hari Singh as Budh Singh has kept the 'plant of Sikhi' green (hari) with his devotion, hence he will be called Guru Hari Singh from now on.

Guru Hari Singh introduced the modified Sikh Ardaas into the community. He also initiated Akhand Paths. He carried on the holy practice in the teeth of opposition from the colonialists. How the Namdharis were sincere to their faith! In silence they suffered; they starved; they bore all insults inflicted by the foreigners and their stooges. Sri Bhaini Sahib was a besieged fortress.

Mata Jeevan Kaur, the pious wife of Guru Hari Singh, was a very revered person with a very generous heart. She had love for all and none went empty-handed from her door. A bleeding person was soothed by her touch. She equally shared the sorrows and worries of the Sikhs. She looked after them more tenderly like her own children. Her lovable nature and service without distinction brought glory and fame to Sri Bhaini Sahib.

The village of Sri Jeevan Nagar in district Hissar has been named after this gracious lady.

Her sister Mata Fateh Kaur was always alongside her as a second wife of Guru Hari Singh and bore them a great saintly son Maharaj Jung Singh, who was a celibate and a man of immense spiritual powers.

In this time of semi-captivity, the great Satguru Partap Singh Ji was born, who was to change the whole atmosphere of Punjab. Along with him were born two of his noble brothers Maharaj Nihal Singh and Maharaj Gurdial Singh, both of whom were the backbone of the Independence movement in Punjab along with the Congress.

- S. Harjinder Singh Kanwal
(www.sikh-heritage.co.uk)

The Martyrdom of Sri Guru Arjan Dev Ji

Guru Arjan Dev ji was the fifth Sikh Guru and the first Sikh Martyr.

During his guruship, many people all over India, Hindus and Muslims, converted to Sikhism.

At the time, Emperor Jahangir was the ruler of India. He was unhappy about the Guru's influence on people. Jahangir thought that if he could convert Guruji to Islam then the people of India would follow, however Guruji refused.

Guru Arjan Dev ji had recently compiled the Adi Granth when Jahangir summoned him to Lahore. Hindu Pandits and Muslim Qazis saw the Adi Granth as a threat to their religions and told Jahangir.

At the time, Jahangir had also fallen out with his son Khusro, who Guruji had helped. Khusro had met Guruji before with his grandfather Emperor Akbar. This was the final straw for Jahangir.

Jahangir wrote in his autobiography:

"In Goindwal, which is on the River Beas, there was a Hindu named Arjan, in the garments of Sainthood and sanctity so much so, that he had captured

many simple-hearted Hindus and even the ignorant and foolish followers of Islam, by his ways and manners...

"They called him Guru and from all sides stupid people crowded to worship and manifest complete faith in him...

"Many times it occurred to me to put a stop to this vain affair or bring him into the assembly of the people of Islam.

"...When Khusro passed along this road, this insignificant fellow proposed to wait upon him...

"When this came to my ears, I ordered that he should be brought to me, handing over his dwelling places and children to Sheikh Farid Bukhari. I then ordered that he should be put to death with tortures."

Before He left for Lahore, Guruji appointed His son Hargobind as His successor.

When Guruji arrived in Lahore, Jahangir said: "You are a saint, a teacher and a holy man. You treat all people alike. Therefore it was improper that you gave money to my enemy Khusro."

Guruji replied: "I regard all people whether Hindu or Muslim, rich or poor, friend or

foe as equals; and it is because of this that I gave your son some money for his journey, not because he was in opposition to you.

"If I had not helped him and also acknowledged the kindness of your father Akbar towards me, everyone would have despised me for being ungrateful and heartless... This would have been unworthy of a follower of Guru Nanak."

Jahangir was angered when he heard this. He ordered Guruji to pay a fine of 200,000 rupees and to delete verses in the Adi Granth that were against Hindus and Muslims.

Guruji said that all the money He had was for the poor and needy and Jahangir could have it, but He would not pay a fine as fines were imposed on wicked people.

Guruji also said that He would not change any of the verses in the Adi Granth, as they did not oppose any Hindu incarnation or Muslim prophet.

The verses in the Adi Granth say that prophets and incarnations are the handiwork of the God, and that as a worshipper of God, His mission is to spread the word of Truth.

Guruji's followers offered to raise the 200,000 rupees

needed to pay the fine but Guruji warned them not to as it was against His principles. He also refused to change the verses in the Adi Granth.

Jahangir ordered that Guruji be tortured to death.

Firstly, Guruji was made to sit on a red-hot iron sheet while burning sand was poured over Him.

Guruji was asked to follow Jahangir's orders or face more torture. When Guruji refused He was placed in a cauldron of boiling water.

Guruji's body was badly burned and covered in blisters, yet He never cried out in pain, as He meditated in silence.

Guruji's friend and devotee Mian Mir, a Muslim saint, came to see him. (Mian Mir had laid the foundation stone for the Golden Temple.) He was distraught when he saw Guruji and begged to punish Jahangir using his supernatural powers.

Guruji replied: *"Mian Mir, you are upset too soon. This is the will of my master and I have cheerfully surrendered to His sweet will."*

Guruji explained to Mian Mir that he had to bear the torture of Jahangir in order to set an

example to teachers of the Truth.

"The true test of faith is in the hour of misery. Without examples to guide them, people's minds recoil in the midst of suffering."

After four days of torture, Guruji was again asked if he would follow Jahangir's orders or suffer more torture. Guruji told them He was not afraid of torture.

Jahangir then ordered that Guruji be sewn up inside a fresh cowhide and be suffocated.

Guruji asked if He could bathe in the river Ravi first. His torturers enjoyed the thought of the cold river water causing Guruji more pain and said yes. Soldiers escorted Guruji to the riverbank. Large crowds had gathered to watch.

Guruji submerged into the water but did not return. His body was never found.

As well as compiling the Adi Granth, Guru Arjan Dev ji also wrote the Sukhmani Sahib. These hymns are recited at times of distress. The word Sukhmani means *'peace in your mind'*.

There are many websites that have translated the Sukhmani Sahib into English so you can

read what it means, and also recite it if you can't read Gurmukhi.

Guru Arjan Dev ji also constructed the Hari Mandir Sahib, now known as the Golden Temple.

It was unique at the time because Guruji wanted it to be the lowest building in the city, but His followers wanted it to be the highest.

Guruji explained: *"what is humble shall be glorious"*. This is why you have to walk down stairs to the entrance.

It is also unique as it has entrances on four sides. This was because at the time, Hindu temples had one entrance usually facing east and they were only open to members of certain castes.

Mosques had one entrance usually facing west and were only open to Muslim men.

The Hari Mandir's four open doors to the north, east, south and west meant it was open to anyone, regardless of their religion, caste, wealth, gender, age, colour or nationality.

The Adi Granth containing verses by Sikh Gurus, Hindus and Muslims, was placed in the centre of the Temple.

Copyright
Namdhari Elibrary
All Rights Reserved
© 2014 Namdhari Elibrary

Ayurvedic Management of Madhumeha (Diabetes)

In the age of stem cell injection therapy, I am talking about safe, economical, age-old , scientific and undoubtedly ethical treatment of “Madhumeha or Diabetes mellitus” which is very useful and beneficial for the people of developing countries in south Asia region including INDIA, Myanmar, Bangladesh and Thailand etc.

Ayurvedic term “Madhumeha ” is roughly equivalent to Diabetes mellitus.

Ayurveda identifies two types of “Madhumeha (Diabetes)”

- a) The Kapha predominant type, caused by lifestyle factors, corresponds to “Type 2” diabetes.**
- b) The Vata predominant type, caused by defective sperm arova and linked to heredity, corresponds to “Type 1” diabetes.**

Although there are many types of herbs, minerals, bhasmas and compound preparations are described in ancient Ayurvedic texts for the treatment of “Madhumeha (Diabetes)” but first of all, I will describe an ayurvedic preparation which is purely herbal and is in the form of “Churan”.

Each 100grams of churan contains:

S.No.	Hindi Name	Scientific/Latin Name	Part Used	Quantity in grams
1.	Karela	Momordia Charantia	Panchang/ seeds	10
2.	Jamun	Syzigum cumini	Seeds	10
3.	Gurmar	Gymnema sylvestre	Leaves	20
4.	Methi	Trigonella Foenum	Seeds	10
5.	Amla	Emblica officinalis	Fruit	5

6.	Harar	Terminalia Chebula	Fruit	5
7.	Baheda	Terminalia Bellirica	Fruit	5
8.	Giloy	Tinospora Cordifolia	Stem	5
9.	Neem	Azadirachta Indica	Leaves	5
10.	Aamra	Mangifera Indica	Seeds	5
11.	Saptchakra	Salacia Chinesis	Root	5
12.	Lata Karanj	Caesalpinia crista	Seeds	5
13.	Haridra	Curcuma Longa	Rhizome	5
14.	Nahi (Mamejva)	Enicostemma Littorale	Panchang	5

Dosages : 3- 5 grams with water twice in a day

Benefits :

- i) It significantly reduces the symptoms at Madhumeharogi such as polyuera, polydipsia, polyphagia, weakness, leg cramps etc.
- ii) This Ayurvedic formulation has hypoglycemic and hypolipidemic properties. Hence it does not only lower bloodsuger levels but also reduces cholestrol and triglycerides.
- iii) Diabetics are prone to weak healing from wounds and diseases because of a degraded immune system. This formulation not only increase healing power but also strengthens the immune system.
- iv) It does not cross react with any type of insulin and other hypoglycemic drugs or medicine being taken by the patient.
- v) It has no side effects and also takes care of diabetic neuropathy.
- vi) The effect of this formulation can be further enhanced if we use following Ayurvedic preparations / drugs along with this churan.
 - a) Tribang Bhasma (Mineral combination)

- b) Vang Bhasma (Tin ash)
- c) Shilajeet (Asphaltum)
- d) Chander Prabha Vati
- e) Vasant Kusumabara Ras
- f) Decoction of Vijaysar Bark (Pterocarpus Marsupium)
- g) Rasasindur

The above said Ayurvedic drugs can be used by Ayurvedic practitioner considering the Prakriti, Desh, Bala. Kala etc. of the Madhumeha (Diabetes) Rogi”.

Keys of Success in the treatment of Madhumeha

As far as the ayurvedic treatment of “Madhumeha (Diabetes)” is concerned, following tips should be kept in mind always:

1) “Sanksheptah Kriyayoga Nidanparivarjanam”

The diabetic patient should be advised to avoid the dietary habits and life style which causes “Madhmeha” such as:

- a) Sedentary life style and excessive sleep
- b) Regular consumption of sweet and sugar products
- c) Regular consumption of aquatic animals meat, soup and excessive milk preparations

2) “.....meheshu Santarpannameva Karyam”

There should be santarpan chikitsa (rejuvenation therapy) for the patient of “Madhumeha”. According to Ayurveda, in the case of weak and emaciated patients, directly start with santarpan chikitsa and in obese and strong patients, santarpan should be immediate after the samshodhan chikitsa (Vaman and Virechan) because in both cases the “Madhumeha Rogi” feels weakness (Dhatukshinata).

- 3) Honey and old jaggery can be used in kaphaj meh because both have kahanashak properties.
- 4) Exercise is important in keeping blood vessels clear of accumulating sugar molecules. Brisk walking, running and swimming are highly beneficial in this condition because it does not only improve the metabolic rate but also maintain good circulation.
- 5) Yogasanas or Therapeutic yoga are of immense use in Diabetics, especially Bhramri Pranayam, Kapal Bhati and Mandook Asana.
- 6) Any type of stress i.e. physical or mental should be avoided.
- 7) Massage to the neck and the shoulder will aid blood flow to the brain. More blood means more glucose is supplied to the brain. Hence nerves will get more nutrition and chances of Diabetic neuropathy will be less.
- 8) Patients who are having borderline sugar levels or prone to diabetes should take preventive measures as prescribed by Ayurveda:
 - a) Barley and Sattu should be used regularly in diet.
 - b) Continuous use of mung beans and Amla prevents diabetes, skin diseases etc.
 - c) Ingestion of fresh juice of amla along with honey and haldi powder controls the sugar levels in blood.

References

- 1) *Charak Samhita*
- 2) *Sushrut Samhita*
- 3) *Dr. Frawley and Dr. Lad; 2004 The Yoga of Herbs 2nd Edition Moti Lal Banarsi Dass Publishers Pvt. Ltd. Delhi*
- 4) *Sharma P.V. 1995 Dravyaguna - Vijnana 16th Edition Chaukhamba Bharti Academy, Varanasi*
- 5) *The Ayurvedic Formulary of India, Part-I, Govt. of India, Ministry of Health and family welfare, New Delhi (Edition - 7th)*

Submitted by – Dr. S.P.Singh, Ph. 098911 –78789

Arogya Mandir Ayurvedic and Panchkarma Center, B-136, Shiva Ji Vihar, New Delhi –27

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ ।

VIDYAK SAMELLAN 2006

GURBANI VICHAAR

KAVITA

SANGEET

SUNDAY 13TH AUGUST 2006

This year, there are three sections:

1. Sangeet
2. Gurbani Vichaar
3. Kavita

Age groups will be divided into:
6-11, 12-16 & 17+

ENTER NOW!

for your chance
to win an

MP3 PLAYER

or MOBILE PHONE!

For an application form
please visit our website NOW!

WEBSITE:

WWW.NAMDHARI.CO.UK

NAMDHARI GURDWARA BIRMINGHAM

1199 COVENTRY ROAD, HAY MILLS, BIRMINGHAM, B25 8DF TEL: 0121 753 0092

E-MAIL: INFO@NAMDHARI.CO.UK

Messages and Announcements

Baby Boy!

Congratulations to
S. Harbhajan Singh Saggu
& family whose grandson
arrived on 1st July.

**A son for Gurdev Singh
& Rubinder Kaur Saggu**

Don't forget!!

Vidyak Samellan 2006 will
be taking place on
Sunday 13th August.

If you are aged between
6 – 17+, apply now for your
chance to win an MP3 player
or mobile phone!

Subjects this year will be:

- Sangeet
- Gurbani Vichaar
- Kavita

Download an application
form now from:

www.namdhari.co.uk

A Big Thank You from
the KOOK Team goes
to:

S. Tara Singh Anjan
(Satjug), Daljit Singh
(East London),
Harjinder S. Kanwal,
Vishav Preet Singh
(India), Dr Sarvpreet
Singh (Delhi), Jaspal
S. Nota, all websites
used, the Namdhari
Sangat, our family
and everyone who
helped us re-launch.

"I wish you and your team very best
wishes for re-launching Kook and pray
to almighty Sri Satguru ji to bless you
all. You and your team are doing a
great work for Namdhari community,
keep it up."

-message from S. Sarjit Singh Chana
President Namdhari Sangat Birmingham

In next month's

KOOK

* What is Janam Ashtmi?

* Local news and events

* More tasty recipes

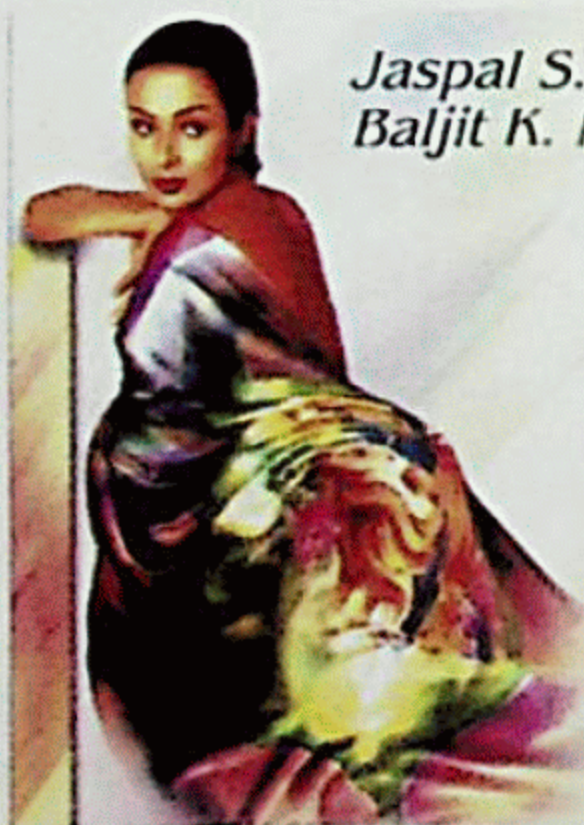
* Another great quiz

and...

**Lots more
great articles!**

©Kook 2006

Kook Magazine is proudly supported by Partap Fashions

Jaspal S. Nota
Baljit K. Nota

☎ 0121-555-6017

Partaps

*Specialist in :
Embroidered Ladies Suits & Fabrics
50, High Street, Smethwick,
West Mids. B66-1DT*

Kook Magazine c/o Namdhari Sangat Birmingham,
1199 Coventry Road, Hay Mills, Birmingham B25 8DF